

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247587

ปัจจัยที่เกี่วข้องกับอัตราการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด

กัญญาณี ปรีชาพงศ์มิตร

พยาบาลศาสตรมหาบัณเฑาะฏ
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

b 00252851

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด

กัลยาณี ปรีชาพงศ์มิตร

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

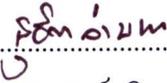
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด

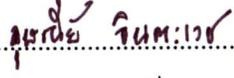
กัลยาณี ปรีชาพวงค์มิตร

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

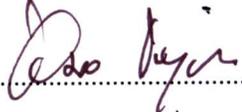
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.คาราวรรณ ต๊ะปีนตา

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์สุธิดา ล่ามช้าง

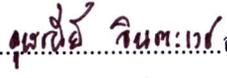
.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ จินตะเวช

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีพรรณ กันธวัง

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมล ธนสุวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์สุธิดา ล่ามช้าง

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ จินตะเวช

7 กันยายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์สุธิศา ล่ามช้างและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุษณีย์ จินตะเวช อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไข และให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสนับสนุนด้านกำลังใจ ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องด้วยความเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนได้ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีคณะแพทยศาสตร์ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์ หัวหน้าหอผู้ป่วย ตลอดจนเจ้าหน้าที่พยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ทุกท่าน ที่อนุญาตให้รวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัย ตลอดจนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณมารดาและทุกคนในครอบครัว ที่ให้ความห่วงใย กำลังใจและให้การสนับสนุนเสมอมา ขอขอบคุณที่ น้อง และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโททุกท่าน ที่เป็นกำลังใจ และเอื้อเฟื้อในทุกๆเรื่อง คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ครอบครัว คณาจารย์ เด็กป่วยและผู้ดูแล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกท่านทั้งที่กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ที่มีส่วนสำคัญให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด

ผู้เขียน นางสาวกัลยาณี ปรีชาพวงค์มิตร

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สุธิศา	ลำมช้าง	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุษณีย์	จินตะเวช	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247587

โรคหอบหืดในเด็กเป็นโรคเรื้อรังของระบบทางเดินหายใจที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและผู้ดูแล การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะการดูแลของผู้ดูแลเด็กโรคหอบหืด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดูแล สมรรถนะของตนเองในการดูแลและการสนับสนุนทางสังคม โดยใช้แนวคิดภาวะการดูแลของเซาว์ (Chou, 2000) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลของเด็กที่เป็นโรคหอบหืดที่มีอายุ 1 ถึง 6 ปี ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลมหาสารคามนครเชียงใหม่ และโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 จำนวน 88 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด แบบสอบถามสมรรถนะของตนเองในการดูแล แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมและแบบสอบถามภาวะการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สันและแบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัยมีดังนี้ การมีส่วนร่วมในการดูแลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะการดูแล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมรรถนะของตนเองในการดูแลและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะการดูแล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = -.38$ และ $r_s = -.37$ $p < .01$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยช่วยให้พยาบาลมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด ได้แก่ สมรรถนะของตนเองในการดูแลและการสนับสนุนทางสังคม และใช้เป็นแนวทางในการดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด

Thesis Title Factors Related to Caregiving Burden Among Caregivers of Children with Asthma

Author Miss Kanyanee Preechamongmit

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Suthisa	Lamchang	Advisor
Assistant Professor Dr. Usanee	Jintrawat	Co-advisor

ABSTRACT

247587

Childhood asthma is a chronic respiratory tract disease affecting the children and their caregivers. The purpose of this correlational descriptive research was to examine related factors of caregiving burden including caregiving involvement, perceived caregiving self-efficacy, and social support. The concept of caregiver burden of Chou (2000) with the literature review was used as the framework of this study. The study sample, selected by purposive sampling, included 88 caregivers of children with asthma aged from 1 to 6 years old who received service at the pediatric out-patient department, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital and Chiang Rai Hospital during February to June 2011. Data were collected using the Caregiving Involvement Questionnaire, the Perceived Caregiving Self-efficacy Questionnaire, the Social Support Questionnaire, and the Caregiver Burden Questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's correlation coefficient, and Spearman rank correlation.

Findings of this study showed that there was no significant relationship between caregiving involvement and caregiver burden. Perceived caregiving self-efficacy, and social support had a statistically significant negative relationship with caregiver burden ($r_s = -.38$, $r_s = -.37$, $p < .01$).

The results of this study provide nurses to understand the factors related to caregiving burden including perceived caregiving self-efficacy, and social support and serve as a guide to promote caring for children with asthma.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
คำถามการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
โรคหอบหืดในเด็ก	10
ผลกระทบของภาวะความเจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดต่อเด็กและผู้ดูแล	16
แนวคิดเกี่ยวกับภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด	20
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด	27
กรอบแนวคิดในการวิจัย	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	42
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	43
การรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
การอภิปรายผล	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	60
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	60
เอกสารอ้างอิง	61
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	74
ภาคผนวก ข เอกสารพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	77
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
ภาคผนวก ง การคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา	84
ภาคผนวก จ จำนวนและร้อยละของภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กโรคหอบหืด รายชื่อในแต่ละด้าน	87
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	89
ประวัติผู้เขียน	90

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลเด็กโรคหอบหืดจำแนกตามความเกี่ยวข้องกับเด็กโรคหอบหืด อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ กลุ่มบุคคลที่ช่วยเหลือ หรือสนับสนุน เมื่อมีปัญหาในการดูแลเด็กโรคหอบหืด	47
2 จำนวนและร้อยละของเด็กที่เป็นโรคหอบหืดจำแนกตามเพศ อายุ ระดับความรุนแรงของโรคระยะเวลาที่เป็นโรคหอบหืดตั้งแต่วินิจฉัยโรค จำนวนครั้งของการจับหืดในช่วง 1 เดือน จำนวนครั้งของการเข้ารักษาในโรงพยาบาลจากโรคหอบหืดในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา และยาที่ได้รับในปัจจุบัน	50
3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด และการมีส่วนร่วมในการดูแลของผู้ดูแลเด็กโรคหอบหืด	52
4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด และสมรรถนะของตนเองในการดูแล	53
5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระการดูแลของผู้ดูแลเด็กที่เป็นโรคหอบหืด และการสนับสนุนทางสังคม	54